

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR
VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI
VAZIRLIGI

AJINIYOZ NOMIDAGI NUKUS DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

MAKTABGACHA TA'LIMNI BOSHQARISHNING ILMIY ASOSLARI fanidan

SILLABUS

Magistratura bo'limi uchun
2-kurs

Bilim sohasi:	100000 – Gumanitar
Ta'lim sohasi:	110000 - Pedagogika
Magistratura mutaxassisligi:	70110201 – Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (maktabgacha ta'lim)

Nukus 2025

Modul / Fan sillabusi

Magistratura bo'limi

70110201 – Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (maktabgacha ta'lim)

Fan:	Maktabgacha ta'limni boshqarishning ilmiy asoslari
Fan/modul turi:	Majburiy fan
Fan/modul kodi:	MTBIA-305
Yil:	2025-2026
Semestr:	3-4
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	150
Umumiy auditoriya soati	60
Ma'ruza	30
Amaliy	30
Seminar	
Mustaqil ta'lim	90
Kredit miqdori:	5
Baholash shakli:	imtihon
Kurs tili:	O'zbek

Fan/modulning maqsadi (MM)

F/MM1	Fanni o'qitishdan maqsad - magistr'larga maktabgacha ta'lim va tarbiyani boshqarishning zamonaviy tizimi va uni boshqarishning asosiy tamoyillari, maktabgacha ta'limni boshqarishning mazmuni, maktabgacha ta'lim va tarbiyani boshqarish usullari, shakllari, qonuniyatlari, maktabgacha ta'limni zamonaviy boshqaruvini rivojlantirishning nazariy hamda amaliy tomonlarini o'rganish haqida bilim berish.
--------------	--

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar

1	Maktabgacha pedagogik tadqiqotlarni modellashtirish
2	Oliy ta'limda mutaxassislik fanlarini o'qitish metodikasi

3.Ta'lim natijalari (TN)

TN1	Maktabgacha ta'limni boshqarishning ilmiy asoslari tushunchasining mazmuni, tavsifi va funksiyalari pedagogik akmeologiyaning umumfalsafiy darajasi muammolarini;
TN2	ilmiy bilish metodologiyasi asoslari; ilmiy-metodik tadqiqotlarga qo'yiladigan talablar;
TN3	Maktabgacha ta'limni boshqarishning ilmiy asoslari shakllanish va rivojlanish tarixi; pedagogik ilmiy tadqiqotlarning fanlararo aloqadorligi; zamonaviy pedagogik konsepsiyalarni;
TN4	zamonaviy pedagogik konsepsiyalar bilishi;
TN5	maktabgacha ta'lim-tarbiya tizimini modellashtirish; ilmiy tadqiqotni bosqichma-bosqich tashkil etish; ilmiy-tadqiqot asosnomalarini taqqoslash;o'quv va meyoriy hujjatlarni o'rganish,tahlil qilish; elektron o'quv adabiyotlar va ma'lumotlar bazasini tahlil qilish

TN6	ilmiy-tadqiqot asosnomalarini taqqoslash, elektron o'quv adabiyotlar va ma'lumotlar bazasini tahlil qilish;
TN7	pedagogik ilmiy tadqiqot ishlarini samaradorligini baholashni amalga oshirishni;
TN8	pedagogik ilmiy tadqiqot ishlarini himoyaga tayyorlash malakalariga ega bo'ladi
TN9	O'qitish mazmuniga tegishli axborotlarni ishlov berish, umumlashtirish va talabalarga yetkazish ko'nikmalariga ega bo'lishi
TN10	Darslarda zamonaviy innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash
TN11	Darslarga qo'yiladigan zamonaviy talablar asosida darslarni tashkil etish malakalariga ega bo'lishi
TN12	Zamonaviy yo'ndashuvlar va innovatsiyalardan kasblik faoliyatda foydalanish

Fan / modul mazmuni

Mashg'ulotlar shakli: ma`ruza (M)	
M-1	Ta'lim tizimini boshqarishning mazmuni mohiyati, maqsadi va vazifalari
M-2	Ta'lim tizimi va uni boshqarish metodologiyasi
M-3	Ilmiy boshqaruv nazariyasining rivojlanishi¹
M-4	Ta'lim tizimi va ta'lim sifatini boshqarish funksiyalari
M-5	Ta'lim tizimlari va ta'lim sifatini boshqaruv usullari
M-6	Ta'lim metodlari, boshqaruv qarorlari
M-7	Boshqaruv ijtimoiy omillari
M-8	Menejmentning vazifalari
M-9	Menejment tizimida strategik va taktik rejalar
M-10	Sifatni total (ommaviy) boshqaruv tizimi
M-11	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarini boshqarishning umumiy tamoyillari
M-12	Ta'lim sifatini boshqarishning o'ziga xos xususiyatlari
M-13	Maktabgacha ta'lim faoliyatini tashkil etish
M-14	Maktabgacha ta'lim sohasida boshqaruv tizimini takomillashtirish
M-15	Rashbarning ish uslubi, etikasi va madaniyati
Mashg'ulotlar shakli: Amaliy mashg'uloti	
A1	Ta'lim tizimini boshqarishning mazmuni mohiyati, maqsad va vazifalari
A2	Ilmiy boshqaruv nazariyasining rivojlanishi²
A3	Boshqaruv haqidagi fanning rivojlanishi va taraqqiy etishi
A4	Ta'lim tizimi va ta'lim sifatini boshqarish funksiyalari
A5	Ta'lim tizimlari va ta'lim sifatini boshqaruv usullari
A6	Ta'lim menejmenti metodlari, boshqaruv qarorlari
A7	Boshqaruv ijtimoiy omillari
A8	Menejmentning vazifalari
A9	Menejment tizimida strategik va taktik rejalar
A10	Sifatni total (ommaviy) boshqaruv tizimi
A11	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarini boshqarishning umumiy tamoyillari

¹ "Казанский (Приволжский) федеральный университет" Институт психологии и образования

² "Казанский (Приволжский) федеральный университет" Институт психологии и образования

A12	Ta'lim sifatini boshqarishning o'ziga xos xususiyatlari
A13	Maktabgacha ta'lim faoliyatini tashkil etish
A14	Maktabgacha ta'lim sohasida boshqaruv tizimini takomillashtirish
A15	Rashbarning ish uslubi, etikasi va madaniyati

3. Mustaqil ta'lim

1	Mashg'ulot davomida taqdimotni himoya qilish	30
2	Mavzusi bo'yicha (keys) tuzish.	10
3	Mavzularga oid materiallarni tayyorlash, kuzatish, taxlil qilish, amalda bajarish.	10
4	Dolzarb mavzu bo'yicha esse yozma bayon qilish.	20
5	Konferenciyaga tezis tayyorlash.	20
6	Berilgan mavzu bo'yicha kurs ishini bajarish.	

O'quv-uslubiy adabiyotlar va elektron ta'lim resurslari ro'yxati.

Asosiy darslik va o'quv qo'llanmalar:	
1	Babaeva D., Abdullaeva M., Jumasheva G. Maktabgacha ta'limni boshqarishning ilmiy asoslari. O'quv qo'llanma -T.: Ilim ziyo zakovat 2021y.
2	Babaeva D., Jumasheva G. Maktabgacha ta'limni boshqarishning ilmiy asoslari. Darslik -T.: Ilim ziyo zakovat 2023 y.
3	Sh.Qurbonov, E.Saytxalilov Ta'lim sifatini boshqarish.T.: "Turon-iqbol". 2006 y.
4	Sodikova Sh. Maktabgacha pedagogika. T.: Tafakkur bo'stoni 2018 y.
5	Ishmuxamedov R.,Mirsolieva M. Rahbarning innovatsion faoliyati T.: Fan va texnologiyalar 2019 y.
6	Djuraev R.X. Ta'lim menedjmenti T.: Voris 2006 y.
7	Najmiddinova G. Дошкольная педагогика T.: Ilim ziyo zakovat 2022 y.
8	Mirjalilova S., To'laganova R. Ta'lim jarayonida pedagogik texnologiyalar Metodik tavsiyonoma T. 2008 y.
9	Muxitdinov X.,Sobirov A. Boshqaruv nazariyasi T.Cholpon 2012 y.
10	Kayumova N. Maktabgacha pedagogika T.:TDPU, 2013 y.
Qo'shimcha adabiyotlar:	
11	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-maydagi PQ-4312 "O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish kontsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi Qarori
12	O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasining 2019 yil 13 maydagi 391 son "Maktabgacha ta'lim faoliyatini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori
13	O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi T.: O'zbekiston 2023 y.
14	O'zbekiston Respublikasining 2020 yil 23 sentyabrda qabul qilingan "Ta'lim to'g'risida"gi O'RQ-637 sonli Qonuni
15	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-fevraldagi "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi 4947-sonli Farmoni
16	Sh.Mirziyoyev Yangi O'zbekiston strategiyasi T.2021 458b.
17	Волобуева Л.М., Кузнецова Е.Б. Внедрение инноваций в

	управленческую деятельность руководителя дошкольного образовательного учреждения. - М.:Прометей 2012. - 158с. - ISBN:978-5-4263-0098-9. - http://www.bibliorossica.com/book.html?currBookId=4444
Internet saytlari	
1	www.edu.uz . O'zb.R. Maktabgacha va maktab talimi vazirligi sayti.
2	www.gov.uz - O'zbekiston Respublikasi hukumat portali.
3	www.pedagog.uz
4	http:// www.ziyonet.uz./
5	www. Edu. uz
6	tdpu-INTRANET. Ped
7	https://kpfu.ru/pdf/portal/oop/116353.pdf

Magistrning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini baholashda quyidagi mezonlar taklif etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabning bilim saviyasi quyidagilarga javob berishi zarur:

- Fanning mohiyati va mazmunini to'liq ajrata olsa;
- Fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqlikni saqlab, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
- Fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- Fan doirasida mustaqil fikrlash qobiliyatini ko'rsata olsa;
- berilgan savollarga aniq va qisqacha javob bera olsa;
- konspektke puxta tayyorlangan bo'lsa;
- Mustaqil topshiriqlarni toliq va aniq bajargan bo'lsa;
- Fanga tegishli qonunlar va boshqa normativ -huquqiy hujjatlarni toliq o'zlashtirgan bo'lsa;
- Fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni izoh bera bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabning bilim saviyasi quyidagilarga javob berishi zarur:

- Fanning mohiyati va mazmunini to'liq ajrata olsa,
- Fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqlikni saqlab, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
- Fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tusingan bo'lsa;
- Fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- Fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- Fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- Fan bo'yicha Mustaqil topshiriqlarni toliq bajargan bo'lsa;
- Fanga tegishli qonunlar va boshqa normativ hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

v) 3 baho olish uchun talabning bilim saviyasi quyidagilarga javob berishi zarur:

- Fan haqida umumiy tushinchaga ega bo'lsa;
- Fandagi mavzularni tor doirada yo'ritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
- Bayon qilish ravon bo'lmasa;
- Fan bo'yicha savollarga to'liq emas va chalkash javoblar olinsa;
- Fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi xollarda talabning bilim saviyasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

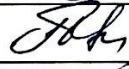

- Fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorlik ko'rmagan bo'lsa;
- Fan bo'yicha mashg'ulotlarga tegishli hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- Fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chib kirishlik olganligi sezilib tursa;
- Fan bo'yicha matnda xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- Fanga tegishli berilgan savollarga javob olinmasa;
- Fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

Tuzuvchi:	Jumasheva G.X. - Ajiniyoz nomidagi NDPI "Maktabgacha ta'lim" kafedrası mudiri, p.f.d., professor
E-mail:	Jumashevagulnara9@jmail.com.
Tashkilot:	Ajiniyoz nomidagi NDPI "Maktabgacha ta'lim" kafedrası
Retsenzentlar:	Ajiniyoz nomidagi NDPI "Maktabgacha ta'lim" kafedrası dotsent, p.f.n - R.Aleuova Ajiniyoz nomidagi NDPI "Maktabgacha tarbiya va defektologiya" kafedrası mudiri, p.f.b.f.d. (PhD) – J.Bekmanova.

Ushbu sillabus institut O'quv-metodik kengashining 2025 yil 28 06 14 - sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Ushbu sillabus Maktabgacha ta'lim kafedrasining 2025 yil 25 iyun kungi 14-sonli yig'ilish bayoni bilan maqullangan.

O'quv-metodik bo'limi bo'shlig'i: A.Abdiev
Magistratura bo'limi bo'shlig'i: A.Embergenov
Kafedra mudiri: G.X.Jumasheva
Tuzuvchi: G.X.Jumasheva